

iets voor mij apart te zeggen. Den Bijbel en de prediking geeft Hij aan Zijn gemeente; het Heilig Avondmaal is een gemeenschapsmaaltijd. Maar de doop is voor mij individueel. En blijft ook voor mij individueel. En houdt z'n taal en z'n zin voor mij individueel tot in eeuwigheid. Ik weet niet iets, waarmee de HEERE mij zoo direct, als onder vier oogen, toesprekt, als toen Hij door de taal van dit sacrament mij toesprak.

Als het mij nu ook maar toesprekt! D.w.z.: als ik er nu maar naar wil hooren. En het doe. We herinneren ons ons leven lang wat een hoog personage ons heeft willen zeggen. We willen dat ook voor geen prijs meer vergeten. Welnu, bij onzen doop heeft de HEERE God ons toegesproken; en Hij heeft ons daar willen zeggen, dat wij gewassen zijn in het bloed van den Christus en dat wij gewassen worden niet den Geest van den Christus.

Twee dingen: schuldvergeving in Christus' borge-tochtelijk lijd. En heiligmaking door den Geest van Christus, Die in ons woont. Daar spreekt de doop van. Dat zegt mijn doop aan mij. En dat mag ik nooit vergeten.

De doop is niet onmisbaar. Maar ik zou mijn doop toch niet graag missen. Want nooit meer heeft God zoo direct tot mij willen spreken van Zijn gunst en liefde voor mij. Als de duivel mij aan het twifelen brengt over Gods genade, of als ik allen troost moet missen in dagen van druk, dan heb ik zooveel aan m'n doop. En dan denk ik daar aan. Aan dat hoogstpersoonlijke woord van Jezus Christus en van den Vader, bij mijn doop tot mij gericht. En ik denk: Maar God heeft toen toch niet gelogen! Hij is toch niet een God, dat Hij liegen zoude? En God heeft er toch geen berouw van, van wat Hij mij toen heeft laten zeggen? En zoo heeft mijn geloof véél aan den doop. Mijn geloof geeft geen waarde aan den doop. Maar de doop geeft steun aan mijn zwakke geloof.

De Heere Jezus is vast voor mij gestorven: Ik geloof mijn doop! Ik geloof in God, Die mij heeft laten doopen. En zoo geeft de doop mij telkens weer zekerheid, wanneer twijfel mij wil bespringen. De gemeenste twijfel is dan ook wel de twijfel aan mijn doop, en dus aan wat de Bijbel mij leert van mijn doop. Want die twijfel zaagt de tak door, waarop ik moet zitten. Maar: de Geest Gods overwint onzen twijfel. En dat geschiedt in den weg van de telkens vernieuwde binding van ons hart aan onzen doop. Mijn doop van toen en daar, het valt niet te zeggen, hoeveel blijdschap daarin niet voor mij geborgen ligt. Jezus stierf ook voor mij.

En: de Heilige Geest werkt ook in mij. Boven de zwakke zelfwaarneming, door welke wij ervaren het werk des Geestes in ons, staat de vastheid en helderheid van den heiligen doop als garantieteekeken, dat de Geest van Christus bezig is mij te reinigen van mijn verborgen zonden, en mij al meer los te maken van den ouden mensch. Als een berg tegen een blauwen hemel, helder en vast. Mijn doop zegt mij, dat Gods Geest mij niet loslaat. Jezus zegt mij dat door den doop.

Als ik nu maar geloóf. En geloovig gebruik maak van mijn doop. En dit hoogstindividuele teeken met onderscheiding behandel. Dan zal bij ons de dankzegging niet ontbreken: M'n God, ik dank U, dat ik gedoopt ben. Dat ik niet maar een nummer uit een groote kudde, maar dat ik apart gedoopt ben, en Gij apart mij en mij alleen hebt willen spreken van Uw eeuwige zaligheid.

H.

C. V.

BOEKBESPREKING

Het gepredikte Woord". Preeken van Joh. Calvijn, vertaald door Ds J. Douma en Ds W. H. v. d. Vegt. Deel II. Lijdensstoffen. — T. Wever N.V., Franeker.

Spoedig is het tweede deel dezer uitgaaf op het eerste gevolgd en juist op tijd, nu wij in de lijdensweken zijn. Het bevat 15 preeken, en wel over Jes. 52: 13—53: 12, en over Matth. 26: 36—27: 60. Een uitgever van deze en andere preeken van Calvijn schreef in 1558 dat zij „naar behooren tevoren overdacht en heelmaal berekend op de bevattings voor zijn schapen (zijn), altijd voorhoudend de genadeweldadigheid van den Heere Jezus Christus, om die diep in de harten vast te zetten. Het zijn geen versleten gemeenplaatsen, noch preeken die hij uit zijn mouw schudt om ze te doen dienen voor alle Schriftuurplaatsen, zooals een vorm voor de voeten, maar getrouwe, zuivere, nuchtere verklaringen, passend bij den te behandelen tekst. Hij stopt ze niet vol met vermaningen, die buiten het onderwerp omgaan, hij vult ze niet met scheldwoorden, die uit eerbij voortkomen.... Zijn gewoonte is om één lijn te volgen en een strekking, die stichting beoogt, niets weglatend van alles wat dient tot de eere Gods en de onderwijzing zijner hoorders", blz. 5 v.

Me dunkt, ook wij mogen dit oordeel van bijna vier eeuwen geleden nog met vrijmoedigheid onderschrijven. Deze preeken geven regelmatige Schriftopeningen, verklaring van den gekozen tekst, en dat in eenvoudigen praktischen vorm, waarbij toch de diepten niet ontgaan noch verzwegen worden, b.v. bij 's Heeren worsteling in Gethsemane, blz. 132 v.v. Hare aandachtige lezing eticht daarom en onderwijst. Ook wie zelf te preeken heeft, zal goed doen met nauwgezetheid na te gaan, wat hij voor eigen preekmethode uit de preeken van Calvijn aan leering opdoen kan. De gemeente wordt niet gebouwd door rhetorica en woordenpraal, maar door ernstige, eenvoudige bediening van het Woord Gods, zooals Calvijn die gaf, al kan ook de vorm wel wat anders wezen dan bij hem.

S. GREIJLDANUS.

Leentje M. Hagen: Carolientje. N.V. Zomer & Keuning — Wageningen.

Het kind staat nog steeds in het brandpunt der belangstelling. De jeugdbiografieën uit de moderne literatuur geven er het bewijs van. Maar heel anders dan deze geromantiseerde kinderlevens is het boek over Carolientje. Een jonge moeder geeft een nauwkeurig verslag van het eerste levensjaar van haar kind. Zij doet dit zoo, dat iedere moeder, en de vader soms ook, zou kunnen zeggen: zoo kan ik het ook, want zoo ging het precies. Maar hier schuilt juist de kunst van de schrijfster: zoo gewoon-weg te vertellen, zonder eenige mooidoanerie, als men wel durft te zeggen, maar niet te schrijven.

De eerlijk eenvoudige toon, de blijdschap van de moederweelde, waardoor het leven en de natuur een mooier tint verkrijgen, de dankbaarheid, waaraan het boek zijn oorsprong dankt, maken het tot iets moois. De vijftig pracht foto's van den bekenden fotograaf Heukels zullen moeders, die in Carolientje haar eigen kind herkennen, jaloersch kunnen maken. Stellig een boek, dat vaak ter hand zal worden genomen. Het spaart haast een eigen dagboek uit.

Gron.

H. S.

Het vrije schrift, onafhankelijk letterkundig miniatuur-tijdschrift.

Dit beginsellooze tijdschriftje, onder redactie van den Vlaming e. Iulckx en den Hollander: willem eges (zoo schrijven deze heeren hun namen), lijkt me geen aanwinst. Het proza en dramatisch werk van den laatste maken het tijdschriftje niet noodzakelijk, het voorwoord van den eerste doet geen beter vervolg verwachten. Wie het lezen wil schrijfe naar: Vlietlaan 23b, Rotterdam.

Gron.

H. S.

Johan Theunisz: Johan de Witt. H. P. Leopold's Uitg.-Mij N.V. — Den Haag, 1938.

Het lijkt een dankbaar werk het leven te mogen beschrijven van iemand, waarvan de schrijver zelf verklaart, dat hij was „de grootste staatsman van zijn tijd", „één van de enkele, heel enkele waarlijk groote staatslieden, die ons land in al de eeuwen van zijn bestaan heeft voortgebracht".

De schrijver heeft getracht een zuiver beeld van den staatsman naar voren te brengen uit het geweldige politieke leven van zijn tijd. Dat de mensch daarbij zich vrijwel geheel verscholen houdt achter den politicus, is verklaarbaar, maar wij missen er een persoonlijk element door. De staatkunde overheerscht wel wat veel.

Theunisz heeft getracht zoo objectief mogelijk te schrijven, en aanzet niet minder goede trekken in de Witt aan te wijzen, als misbruik maken van zijn ambt, om vrienden aan haantjes te helpen en zelfs voor zijn particuliere finantiën. Anderzijds wijst hij terecht op zijn persoonlijke moed en doortastendheid in gevaarlijke posities.

Ondanks zijn kennelijke liefde voor den staatsman, gelukt het m.i. den schrijver niet aan te toonen, dat diens maximen werkelijk het heil van het vaderland beoogden. De schr. laat zijn objectiviteit los, als hij het beleid van de Witt tegenover de prinsgezinden verdedigt. Diens eigenmachtig optreden tegen den wil der Staten-Generaal, bij de acte van Secluse, noemt de schr. zonder bewijs „de eenig juiste" en „weergaloos diplomatieke handigheid". Hij wijst op de „aanvechtbare strekking" van de Deductie, maar noemt die „ten volle verantwoord". Het zwakst is het betoog, als hij de Witt als groot staatsman wil handhaven in de jaren vóór 1672, waarbij deze „met kinderlijke naïveteit" zijn meening volhield, en als dan zijn heele stelsel instort, wijdt de schr. dit aan het volk, dat te kort schoot, hoewel hij zelf verklaart: „Het volk had, als altijd, nergens verstand van!" Waar is dan de leiding, die een staatsman van de Witt's allure aan dat domme volk moest geven? Zoo zijn er meer zwakke punten in dit aardig verzorgde boekje, dat veel inzicht kan geven, mits het zeer kritisch gelezen wordt.

Gron.

H. S.

„Antirevolutionaire Staatskunde". Maandelijkse orgaan van de Dr A. Kuypersichting. Februari 1939.

J. H. Kok N.V. — Kampen.

Dit nummer bevat een artikel van Mr Dr E. J. Beumer over „Het Parlement en zijne taak", en een vervolgartikel van den heer A. Zijlstra over „Journalistiek en Politiek", voorts de beantwoording van een ingekomen vraag, en eene zeer prijzende recensie van het werk van Dr P. Kasteel over Dr A. Kuypersichting.

S. GREIJLDANUS.

„Artikel 37 of de Heilige Schrift?" Zagsmolenstraat 39. — Rotterdam-N.

Een „Comité tot verbreiding van de waarheid der Schriften" wil hierin betoogen, dat art. 37 van onze Ge-loofsbelijdenis dwaalt, wanneer het de opstanding des vleesches belijdt, en dat ten jongsten dage allen zullen opstaan. Er zou aan voorafgaan eene opstanding der rechtvaardigen, en ook een gelukstaaf van Israël. Doch wij kunnen nu juist niet zeggen, dat b.v. Openb. 20: 11—15 en Matth. 25: 31 v.v. wat anders openbaart, dan onze Belijdenis uitspreekt.

S. GREIJLDANUS.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:
Eibergen: Cand. J. D. Koers, hulppred. te Enschede.
Kampen (vac. H. H. Schoemakers): C. B. Bavinck te Oost- en West-Souburg.
Slootdorp: H. Hazenberg te Ureterp.
Wormerveer: J. van Bruggen te Tweede Exloërmond.

Aangenomen naar:

's-Hertogenbosch: H. Veltman te Doornspijk.
Krommenie: O. van Noort te Schoonewoerd.

Intrede te:

Arnhem: J. Overduin. Tekst: Luk. 8: 18.
Naarden: Cand. C. H. Lindeboom. Tekst: Hebr. 12: 25.
Oude en Nieuwe Biddijk: Cand. H. de Wit. Tekst: Philipp. 3: 8 en 9.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De Classis Assen der Geref. Kerken heeft met gunstige gevolg praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard de heer A. Brink, cand. aan de Theol. Hoogeschool. Zijn adres is: Hoogersmilde.

Door de Classis 's-Gravenhage is praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard de heer C. Verspuij, cand. aan de Theol. Hoogeschool. Zijn adres is: Kanaalweg 26, Scheveningen, tel. 554885.

De Classis Arnhem heeft praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard, den heer E. Baerends, cand. aan de V. U. Zijn adres is: Hien, gem. Dodewaard, telefoon: Zetten no. 55 Ds U. Ubbens.

Al deze kandidaten zullen gaarne de kerken dienen en een eventueel beroep terstond in overweging nemen.

Instituering Geref. Kerk te Drijber.

Te Drijber, tot dusver ressorteerende onder de Kerk te Beilen, is Zondag 26 Maart de Geref. Kerk geïnstituëerd. Hulpprediker is Cand. H. J. Heersink.

Emeritaat.

De Classis Ommen der Geref. Kerken heeft aan Ds G. Verrij, predikant van de Geref. Kerk van Hardenberg, op grond van voortdurende ongesteldheid, op zijn verzoek eervol emeritaat verleend, zulks met ingang van 1 Juni a.s.

Aan Ds K. Bakker, predikant der Geref. Kerk te Lutten (Ov.) is op zijn aanvraag door de Classis Ommen eervol emeritaat verleend tegen 1 October a.s.

Ds F. H. van Loon, predikant der Geref. Kerk te Wolfheze, verkreeg op zijn aanvraag eervol emeritaat, in verband met langdurige ongesteldheid, met ingang van 1 Juni a.s.

Geestelijke verzorging der militairen vantege de Generale Synode der Geref. Kerken.

Deputaten voor de geestelijke verzorging der militairen vantege de Generale Synode der Geref. Kerken (praeses Ds A. H. v. Minnen, em.-predikant te Bergen (N.-H.) en scriba Ds T. J. Hagen te Delft) deelen aan de Geref. Kerken mede: Ie, dat bij hen inkam een afschrift van een adres van den kerkeraad van Ede aan de meerdere vergaderingen, hetwelk ook verzonden is aan alle garnizoenskerken, over een betere financiële regeling voor de geestelijke verzorging van de militairen in de garnizoenen;

dat deze zaak hun volle aandacht heeft en dat zij bezig zijn daarover breedvoerig aan de Synode te rapporteren en voorstellen te doen;

dat het, om verwarring te voorkomen, gewenscht is, dat niet allerlei adressen van verschillende kanten aan de Synode worden gezonden.

2e, dat op 11 April een groot contingent dienstplichtigen onder de wapenen zal komen en daarom op Zondag 9 April een bijzondere voorbede voor onze militairen gevraagd wordt.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Bedankt voor:

Aalsmeer: M. W. Nieuwenhuijze te Franeker.
Nieuwpoort: D. Henstra te Haarlem-Noord.

Intrede te:

Enschede: J. Tanminga. Tekst: Col. 1: 28.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Aangenomen naar:

Kampen: H. Ligtenberg te Lisse.

Bedankt voor:

Dirksland: J. v. d. Berg te Krabbendijke.
Vlaardingen en voor Meliskerke: H. Ligtenberg te Lisse.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Diever (toez.): P. Inberg te Grollo (Dr.).
Hemmen (toez.): Dr O. Norel, pred. dir. Ned. Herv. Diakonisseninrichting te Amsterdam.
Hoornsterwaag (Fr.) (toez.): L. Buend te Veessen.
Idaard c.a. (toez.): P. Inberg te Grollo (Dr.).
Oosterwolde en Fochtelo, G. Cadée te Arum.
Oudkarspel en Noord-Scharwoude: J. P. van Mullem te Aalsloot.
Weesp (toez., vac. G. J. Sanders): C. A. van Harten te Zevenhoven (Z.-H.).
Workum (toez., vac. C. G. H. Blok): J. N. de Ruiter te Aalsloot.
Zuidwolde (Dr.): P. A. van Stempoot te Haskerhorne en Oudehaske (Fr.).

Aangenomen naar:

Harmelen: P. Zijlstra te Noordeloos.
Indische Kerk: Cand. F. Oberman, hulppred. te Den Haag.

Intrede te:

Babyloniëbroek: Cand. T. J. de Heer. Tekst: 1 Cor. 1: 23 en 24.
Den Bommel: Cand. C. M. van Galen. Matth. 21: 9.
Snaarwoude en Tietjerk: Cand. J. Arends. Tekst: 1 Cor. 3: 11.

WERKEN VAN Ds J. J. Knap Gzn

DE MAN VAN SMARTEN

De lijdensgeschiedenis ontvouwd voor de Gemeente des Heeren
4e DRUK - 370 Blz.
Slechts f2.— - Geb. f2.90

DE VORST DES LEVENS

Het Opstandings-, Hemelvaarts- en Pinkster-Evangelie voor de Gemeente des Heeren ontvouwd
2e DRUK - 480 Blz.
Slechts f2.— - Geb. f2.90

Goedkope uitgave van deze gezochte boeken
In eiken Boekhandel - Uitgave van J. H. KOK N.V. Kampen

Medewe

Rotterd
Dam,
Ds J.
Koole,
Schre
Rotter
kamp,
Gronin
Dr H.

Alle stu

Prof. D

INHOUD: E

— Uit de
Kerkelijk
C. D. U.-led
Synode. Tw
III. Levens
van Zachar
ons opgeleg
VI. — Mus
en Evangel
Christelijk
de goede w
bespreking.

INHO

Ie

De

Wij staan
van het Jc
motieven C
te verklare

Het Antis
een veel-ve
niet uit één
klaren. Er
grondslag
schillende
gen, maar

In eenzo
Joden zelf
ven voort.

duidelijk a
semitisme"

zijn afzond
om zijn aa
nieren; de

de ander
de een om
van Abrah
politische

me, zijn ge
de ander c
chening; d
aan de we

raliteit, zij
Antisemitis
andere tra

telooze po
maar een
strijd zijne

de Jodenh
strijders é
en samen

verklaring
gelijk. Om
ik op een

Opmerke
(1914—1918
sen-mot
Nieuw is

geleden ha
Gobineau
De cultuur
het begin

boek: „D
hundreds",
sterk pro
Dinter in
de theorie
sche volk
bereid, me
gezaaid, o
omstandig